



Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 197/18

U Luxembourg 13. prosinca 2018.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-299/17
VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und
Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH protiv Google LLC,
pravni sljednik Googlea Inc.

Nezavisni odvjetnik Gerard Hogan predlaže Sudu da presudi da se novi njemački propisi kojima se internetskim tražilicama zabranjuje omogućavanje pristupa isječcima novinskih proizvoda bez prethodnog odobrenja izdavača ne smiju primijeniti

Ti su propisi morali biti dostavljeni Komisiji zato što čine tehnički propis izričito usmjeren na konkretnu uslugu informacijskog društva, to jest pružanje novinskih proizvoda uporabom internetskih tražilica

Njemačka je 2013. novinskim izdavačima dodijelila pravo srodno autorskom a da pritom nacrt zakonodavstva nije dostavila Komisiji. Novim odredbama propisano je da komercijalni operatori internetskih tražilica (kao i komercijalni pružatelji usluga koji uređuju sadržaj) – za razliku od ostalih korisnika, uključujući one komercijalne – ne smiju bez odgovarajuće dozvole omogućavati pristup isječcima – osim pojedinačnih riječi ili vrlo kratkih isječaka iz tekstova – određenih tekstova, slikama i videosadržajima koje pružaju novinski izdavači.

Društvo VG Media njemačka je organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koja ostvaruje autorska i srodna prava u ime, među ostalim, novinskih izdavača. To je društvo u ime svojih članova podnijelo tužbu za naknadu štete protiv društva Google pred Landgerichtom Berlin (Zemaljski sud u Berlinu) zbog činjenice da je društvo Google¹ od 1. kolovoza 2013. nadalje koristilo isječke iz tekstova, slike i videozapise iz novinskih i medijskih sadržaja čiji su autori članovi društva VG Media a da za to nije platilo naknadu.

Zemaljski sud u Berlinu smatra, s obzirom na to da je tužba društva VG Media barem djelomično osnovana, **da ishod postupka koji se pred njim vodi ovisi o rješenju pitanja mogu li se novi njemački propisi smatrati tehničkim propisom izričito usmjerenim na konkretnu uslugu informacijskog društva, a stoga i takvim propisima koji su morali biti dostavljeni Komisiji u skladu s Direktivom 98/34², kako bi bili primjenjivi.** Zbog toga zahtijeva od Suda da u tom pogledu pruži tumačenje direktive.

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Gerard Hogan smatra da su nove predmetne njemačke odredbe o pravu srodnom autorskom za novinske izdavače tehnički propis u smislu Direktive 98/34.

Ne može ih se smatrati jednakovrijednima uvjetu za obavljanje poslovne djelatnosti kao što je uvjet ishođenja prethodne dozvole. Njihov praktični učinak jest taj da pružanje usluge podliježe nekoj vrsti zabrane ili mogućnosti podnošenja zahtjeva za novčanu naknadu od strane izdavača novina ili časopisa. Naravno, točno je da se operator tražilice može pozvati na iznimku od zaštite

¹ Uz pomoć tražilice Google search na domenama www.google.de i www.google.com i usluge Google News, kojoj je u Njemačkoj moguće zasebno pristupiti na domenama news.google.de ili news.google.com.

² Direktiva 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih standarda i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva (SL 1998., L 204, str. 37.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 42., str. 58.), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 2006/96/EZ od 20. studenoga 2006. o prilagodbi određenih direktiva u području slobodnog kretanja robe, zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL 2006., L 363, str. 81.) [neslužbeni prijevod]

autorskim pravom, ali samo ako je objava ograničena na nekoliko riječi ili na vrlo kratak isječak iz teksta.

Nezavisni odvjetnik nadalje smatra da su predmetni njemački propisi izričito usmjereni na usluge informacijskog društva.

Njihov glavni cilj i svrha su reakcija na utjecaj internetskih tražilica s obzirom na to da se medijski sadržaji sve više čitaju na internetu te im se pristupa putem interneta i uvođenje posebnog pravila o autorskom pravu u kontekstu pružanja, od strane operatora takvih tražilica, internetskih usluga povezanih s novinskim proizvodima.

Nezavisni odvjetnik priznaje da su predmetni propisi usvojeni s ciljem jačanja prava intelektualnog vlasništva novinskih izdavača te time i promicanja kako medijske raznolikosti tako i slobode medija. Sveprisutnost interneta i širok pristup osobnim računalima i pametnim telefonima unutar pola generacije dramatično su promijenili do tada dugo ustaljene prakse potrošnje novinskih proizvoda, a osobito stvarnu kupovinu novina.

Zakonodavci pojedinih država članica stoga su, načelno, imali pravo odgovoriti na te promjene potrošačkih navika. Slobodni i aktivni mediji jedna su od osnova demokracije, koja je kamen temeljac Unije i njezinih država članica. Prilično je nerealno očekivati visoku kvalitetu i raznolikost novinarstva koje slijedi najviše standarde medijske etike i poštovanja istine ako izdavači novina i ostalih medija ne raspolažu održivim izvorom prihoda. Bilo bi glupo i naivno ne priznati da je tradicionalni komercijalni model novina u čitavoj Uniji – prodaja i oglašavanje – u posljednjih dvadeset godina ugrozilo čitanje novina na internetu, a tu je praksu pak olakšala pojava snažnih tražilica poput one kojom upravlja društvo Google.

Međutim, ništa od toga ne znači da država članica smije zaobići obveze dostavljanja predviđene Direktivom 98/34. Ni činjenica da ta direktiva zahtijeva dostavljanje takvog zakonodavnog prijedloga sama po sebi ne znači da je nacrt propisa nužno manjkav ili da ne zadovoljava s gledišta unutarnjeg tržišta. Umjesto toga, **direktivom se nastoji postići to da se Komisija (te time i druge države članice) upozna s prijedlogom i da u ranoj fazi ispita moguće posljedice za funkcioniranje unutarnjeg tržišta.**

Nezavisni odvjetnik stoga predlaže Sudu da presudi da nacionalne odredbe poput onih o kojima je riječ, koje isključivo komercijalnim operatorima tražilica i komercijalnim ponuditeljima usluga koji uređuju sadržaj, ali ne i ostalim korisnicima, uključujući komercijalne, zabranjuju stavljanje na raspolaganje javnosti novinskih proizvoda ili njihovih dijelova (isključujući pojedinačne riječi i vrlo kratke isječke iz tekstova), čine propise koji su izričito usmjereni na usluge informacijskog društva. Nadalje, nacionalne odredbe poput onih o kojima je riječ čine tehnički propis te podliježu obvezi dostave u skladu s tom direktivom.

Prema tome, iz toga slijedi da njemački sudovi ne mogu primjenjivati te nove njemačke propise o autorskom pravu s obzirom na to da te nacionalne odredbe nisu bile dostavljene Komisiji.

Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Socoliuc Corina- Gabriela ☎ (+352) 4303 4293